

Oslo, 16. november 2015

Alle landets kommuner

Store utfordringer krever felles mobilisering

Situasjonen i det norske asylmottakssystemet kan nå betegnes som en krise. Antall personer i mottak i Norge har økt fra om lag 13 500 beboere i juli til over 27 000 hittil i november. Vi må være forberedt på at det fortsatt vil ankomme mange som har behov for innkvartering. Det er akutt behov for å opprette et høyt antall nye mottaksplasser for å kunne sikre nyankomne tak over hodet mens deres asylsøknader blir behandlet. Utlendingsdirektoratet (UDI) lyser ut anbud på 30 000 nye mottaksplasser for å møte behovet. Det arbeides med etablering av større innkvarteringsløsninger for asylsøkere i tilknytning til enkelte byer. Dersom ikke nye mottaksplasser blir opprettet i tråd med behovet, risikerer vi at nyankomne asylsøkere blir stående uten tak over hodet.

For dem som får opphold i Norge, vil det være en stor utfordring for oss i å bosette og integrere både voksne og mindreårige flyktninger i samfunnsliv og arbeidsliv. Kommunenes innsats her er avgjørende for den enkelte flyktning og for samfunnet.

I denne ekstraordinære situasjonen opplever vi stor vilje fra kommunene og sivilsamfunnet til å stille opp for flyktningene. Det er Regjeringen svært takknemlig for. Denne innsatsen og velviljen er vi som samfunn avhengig av at fortsatt mobiliseres.

Mottakssystemet

Når om lag 350 nye personer hver dag trenger et sted å bo, er statlige myndigheter helt avhengige av et godt samarbeid med kommunene for å løse oppgaven. Alle kommuner må være forberedt på at det kan bli aktuelt å innkvartere asylsøkere i deres kommune, også på kort varsel. På noen steder vil det være behov for å opprette nye former for asylmottak med langt flere plasser enn i dag.

Det har kommet reaksjoner fra flere kommuner på sviktende informasjon særlig ved opprettelse av mer akutte mottaksplasser. Utlendingsdirektoratet har stor oppmerksomhet på å informere så godt og så tidlig som de kan. I lys av reaksjonene fra flere mottakskommuner vil direktoratet heretter stille krav til at driftsoperatør av akuttmottak kan dokumentere dialog med kommunen om mulig etablering ved kontraktsinngåelse.

Vi vil be kommunene om å vurdere mulighetene for selv å ta ansvar for å opprette asylmottaksplasser. Vi ser klare fordeler ved at kommunene, som uansett har ansvar for viktige velferdstjenester også til asylsøkere, kan være driftsoperatører.

Bosettings- og integreringsutfordringer

Kommunene bes nå om å bosette 18 000 flyktninger i 2016. Av disse er 3 000 overføringsflyktninger og 4 400 enslige mindreårige. Bosettingsbehovet i 2017 vil sannsynligvis bli klart høyere. Den enkelte kommune er bedt om å fatte vedtak om bosetting for neste år innen årets utgang.

De økonomiske rammebetingelsene for kommunenes bosettings- og integreringsarbeid i 2016 vil bli endelig avklart gjennom Stortingets behandling i desember av forslaget til statsbudsjett. Utviklingen i antall asylsøkere, i bosettingsbehov, i kapasiteten og behovene i tjenesteapparatet i stat og kommune vil bli omtalt og vurdert i Revidert Nasjonalbudsjett 2016. Regjeringen og KS vil ha løpende dialog om dette.

Vi oppfordrer hver enkelt kommune til å gjøre sitt ytterste for å kunne imøtekomme den konkrete anmodningen fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI), både når det gjelder voksne og enslige mindreårige flyktninger, og slik hjelpe den enkelte flyktning til en god start. Både fylkesmannsembetene, IMDIs regionale apparat og KS kan bistå med ytterligere informasjon og veiledning til de som ønsker det.

Regjeringen har varslet at den vil legge fram en stortingsmelding om integreringspolitikken våren 2016. Det er avgjørende for de langsiktige resultatene av integreringsarbeidet at de statlige og kommunale virkemidlene ses i sammenheng, og at et målrettet arbeid for god integrering starter så tidlig som mulig. Regjeringen vil derfor legge til rette for at kommunesektoren kan delta i forberedelsen til denne meldingen, gjennom nærmere prosesser som avklares med KS.

Informasjon

Det legges løpende ut informasjon på ks.no og regjeringen.no om ulike temaer og utvikling på asyl-, bosettings- og integreringsfeltet. Det er opprettet en egen temaside om asylsituasjonen på www.regjeringen.no/asylsituasjonen.

På www.regjeringen.no/bruksendring har KMD samlet informasjon om bruk av bygninger som asylmottak på én nettside. Siden inneholder bl.a. svar på spørsmål fra kommunene. Vi viser også til www.udi.no og www.imdi.no for nærmere informasjon om asyl-, bosettings- og integreringsspørsmål.

Med vennlig hilsen

Erna Solberg

Gunn Marit Helgesen

Mette Gundersen

Bjørn Arild Gram